

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoE/219/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2213219942
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Mihal
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2213219942.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci exekúcie oprávnenej: Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., 821 08 Bratislava, Karadžičova ul. č. 8, zastúpenej: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom 821 08 Bratislava, Karadžičova ul. č. 8, adresa na doručovanie písomností P.O.BOX 205, 810 00 Bratislava, proti povinnej: V. V., nar. XX. Z. XXXX, bytom XXX XX I. G. č. XXX, o 751,25 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 18. marca 2014, č. k. 7Er 1425/2013-22, EX 1344/2013 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (inak žiadosť Mgr. Dušana Čerešňu, ďalej tiež len „exekútor“ zo dňa 4. októbra 2013, doručení okresnému súdu dňa 7. októbra 2013, vedenú pod sp. zn. EX 1344/2013). Svoje rozhodnutie okresný súd právne odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d/, § 44 ods. 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, čiže exekučného poriadku); § 40a, § 45 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej tiež „ZoRK“); § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1 až 3, ods. 4 písm. r/, ods. 5, § 54 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). Vecne mal predovšetkým za to, že tu šlo nepochybne o tzv. spotrebiteľský vzťah na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12. apríla 2006 (ďalej tiež len „úverová zmluva“), v ktorom rozhodcovskú doložku pojatú do Dohody o uznaní dlhu, resp. Dohody o splácaní v splátkach medzi dnešnou oprávnenu a povinnou (číslo 3358306 zo dňa 24. novembra 2012) bolo treba považovať za ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa a takto aj za neprijateľnú (a preto neplatnú) zmluvnú podmienku, ak podstatou príslušného dojednanía (z článku IV Dohody) bolo praktické nanútenie záujmu oprávnenej riešiť spory vzniknuté z Dohody účastníkov pred rozhodcovským súdom, pričom povinná ako spotrebiteľ si takúto doložku osobitne nevyjedнала a nemala ani možnosť eliminovať takéto pre ňu nevýhodné ustanovenie zo zmluvy, ale len odmietnuť zmluvu ako celok. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka, ako aj výkon práv na jej základe, sa tiež priedčili dobrým mravom, samotné dojednanie rozhodcovskej doložky odporovalo zákonnej úprave ustanovenia § 52 a nasl. O. z., takže preto nešlo žiadosti exekútora, sledujúcej vykonanie rozhodcovského rozsudku (vydaného na podklade takejto doložky) vyhovieť, dôvodil napokon okresný súd.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie oprávnená, pričom žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a poveril súdneho exekútora vymožením predmetnej pohľadávky podľa jeho žiadosti, takže podľa obsahu tu šlo o zrejmy návrh na zrušenie uznesenia a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keď oprávnená zjavne prehliadla to, že udeľovanie poverení je vo výlučnej vecnej príslušnosti okresných súdov. V písomných dôvodoch svojho odvolania (č. I. 33 - 37 spisu) napadla predmetné uznesenie v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. s odôvodnením, že toto rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyslovila právny názor, že súd I. stupňa v rámci postupu svojho konania pochybil, keď zamietol návrh súdneho exekútora o udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie v predmetnej veci, čím rozhodol v rozpore s platným právom, pričom týmto postupom malo dôjsť k zásahu do ústavného práva účastníkov právoplatne skončeného konania na súdnu ochranu zaručenú Ústavou SR. Má za to, že exekučný súd nemá oprávnenie pri skúmaní žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia zaoberať sa rozhodcovskou doložkou, ani skúmať materiálnu vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, pričom predmetom prieskumu môže byť výlučne plnenie vyplývajúce z rozhodcovského rozsudku. Podľa právneho názoru odvolateľa nie je v danom prípade možné pri posudzovaní povahy Zmluvy v predmetnom spore aplikovať ustanovenie občianskeho práva, ale práva obchodného, ďalej že citovaná zmluva nebola úverovou zmluvou, spotrebiteľským úverom ani spotrebiteľskou zmluvou v tom čase platného O. z.. Poukázal na potrebu dodržiavania princípu ochrany a zachovania právnej istoty. Nesprávny je podľa jeho názoru i postup okresného súdu, ktorým vyslovil, že dojednaná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou, a preto i podmienkou neplatnou. V slovenskom práve bolo do dňa 1. januára 2008 právom dovolené dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľských úverových zmluvách v znení, v akom bola zmluvnými stranami dojednaná aj pertraktovaná zmluva. Povinná nevyužila možnosť kvalifikovane sa brániť jednak opravným prostriedkom v rozhodcovskom konaní a jednak žalobou na všeobecný súd na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Cieľom Smernice Rady 93/13 EHS nie je zakázať rozhodcovské doložky uzavreté so spotrebiteľom; za neprípustné táto považuje iba tie ustanovenia, ktoré nútia spotrebiteľa domáhať sa svojich nárokov voči dodávateľovi výlučne v rozhodcovskom konaní neupravenom právnymi predpismi. Predmetnú rozhodcovskú doložku nie je podľa originálneho textu Smernice považovať za neprijateľnú, pretože konanie vedúce k vydaniu exekučného titulu prebehlo v súlade s predpismi upravujúcimi rozhodcovské konanie v slovenskom právnom poriadku. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ O. z. neobmedzuje dodávateľa, aby v súlade s dojednanou rozhodcovskou doložkou predkladal spory so spotrebiteľom rozhodcovskému súdu určenému v doložke, pričom žiaden právny predpis nezakazuje dojednanie rozhodcovskej doložky so spotrebiteľom. Z tohto dôvodu má za to, že dotknutá rozhodcovská doložka predstavujúca predmet sporu bola uzavretá v súlade jednak s vnútroštátnymi zákonnými ustanoveniami a jednak i s normami európskeho práva, účinnými v rozhodnom čase a preto bola platným podkladom pre rozhodovanie sporu v rozhodcovskom konaní. Právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok je z týchto dôvodov spôsobilým exekučným titulom.

Povinná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 251 ods. 4, § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) v medziach odvolania oprávnenej celú vec (zamietnutia žiadosti o poverenie na vykonanie exekúcie) a to bez pojednávania (pretože nešlo o vec samu ani o žiaden zákonom predpokladaný prípad potreby prejednávania aj takejto veci na pojednávaní odvolacieho súdu) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie treba považovať za správne, čo muselo samozrejme viesť i k tomu, že u odvolacích námietok oprávnenej na ich dôvodnosť logicky usúdiť nešlo.

Predovšetkým totiž odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného postupu a týmto (okresným súdom) pojať aj do odôvodnenia jeho uznesenia. Práve pre správnosť a i objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvého stupňa predostretých dôvodov (pričom objektívnou presvedčivosťou tu treba rozumieť nedostatok ambície presvedčiť aj niekoho majúceho nespochybniteľný záujem na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo i len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvého stupňa odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.). Nakoľko tu však až na vzácne výnimky je vždy aj potreba vyporiadania sa (odvolacieho súdu) tiež s odvolacími námietkami, potrebné sa javí doplniť (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) toto :

Prijať nemožno pomerne izolovanú interpretáciu ustanovenia § 52 ods. 1 O. z. ktorej cieľom bolo presvedčiť o vymanení sa vzťahu z prejednávanej veci z rámca úpravy noriem spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle (ktorým rámcom sa štandardne rozumie nielen úprava v O. z., ale aj v ďalších samostatných právnych predpisoch, slúžiacich rovnakému účelu). Interpretácia podsúvaná odvolaním v prejednávanej veci (s akou sa inak tunajší súd už stretol aj v minulosti u iných oprávnených, snažiacich sa obhajovať rozhodcovské doložky a exekučné tituly vydávané na ich podklade) totiž opomínala tunajším súdom už opakovane akcentované, a síce, že úprava normami spotrebiteľského práva nevykazuje znaky kompaktnosti (tu rozumej najmä jej sústredenia výlučne do jedného právneho predpisu či len menšieho množstva takýchto predpisov). Takýto charakter úpravy mal pritom nesporný význam aj v prejednávanej veci, keď tu okrem zákona o spotrebiteľských úveroch a O. z. bol už v čase uzavretia úverovej zmluvy aj

niekdajší zákon o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 634/1992 Zb.), ktorý v rámci svojho ustanovenia § 23a ods. 1 (nadobúdajúceho účinnosť už 1. januára 2000 a v pôvodnom znení platiaceho do 24. novembra 2004) do právneho poriadku Slovenskej republiky vniesol pojem tzv. typovej (a zároveň bez akejkoľvek pochybnosti vždy spotrebiteľskej) zmluvy, ktorou sa rozumela zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; pričom podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia typová zmluva nesmela obsahovať a/ neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku na poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby a 2. Podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby s požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; resp. b/ podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Práve táto úprava spôsobovala, že už v čase predchádzajúcom uzavretiu úverovej zmluvy a muselo byť vylúčené, aby sa na obdobné zmluvy nazeralo inak než na zmluvy typové (a spotrebiteľské). Aj tie najmenšie pochybnosti v uvedenom smere odstránila novelizácia zákona o ochrane spotrebiteľa vykonaná zákonom č. 616/2004 Z. z., nahradzujúca skoršiu definíciu typovej zmluvy takou definíciou spotrebiteľskej zmluvy, do ktorej už nepochybne spadali (vyjadrením *expressis verbis*, čiže výslovne) i zmluvy uzavreté podľa Obch. z. (čo napokon muselo viesť k tomu, že protivník spotrebiteľa v prípadnom spore nemohol ťažiť zo stručnejšieho výpočtu zmluvných typov v O. z., ak tu už skôr paralelne existovala ďalšia úprava pojmovo zaraďujúca do rámca typových a teda i spotrebiteľských zmlúv, či neskôr už len spotrebiteľských zmlúv tiež zmluvy druhovo totožné s tou z prejednávanej veci).

Ani názor o nemožnosti vyhodnotenia rozhodcovskej doložky za neprijateľnú (a preto i neplatnú) zmluvnú podmienku s odkazom na 1. absenciu uvedenia takejto či jej podobnej podmienky v príslušnom zákonnom výpočte (podľa právneho stavu v čase uzavretia zmluvy) a 2. nemožnosť uplatnenia úpravy prijatej až po uzavretí zmluvy, nemožno akceptovať.

Tunajší odvolací súd totiž považuje za potrebné i v tejto veci zdôrazniť, že výpočet neprijateľných zmluvných podmienok zakotvený pôvodne v ustanovení § 53 ods. 3 O. z. a neskôr prezentovaný v odseku 4 rovnakého paragrafu je (a vždy bol) len demonštratívny (príkladný a neuzavretý - v uvedenej súv. por. predovšetkým použitie výrazu „najmä“ v návetej alebo tiež úvodnej vete ustanovenia). Charakteristikou takejto povahy príslušného výpočtu je, že takto zákonodarca vymedzil (a postupne dopĺňal či precizoval) len príklady podmienok predstavujúcich najkriľavejšie porušenie rovnováhy vo vzťahu majúcom sa inak vyznačovať vyváženosťou práv a povinností zmluvných partnerov. Hoci z pomerne obsiahleho výpočtu a aj zmien v ňom možno nepochybne vybadať úmysel zákonodarcu vniesť už do textu zákona všetky či aspoň najčastejšie a teda najtypickejšie prípady dojednaní na ujmu spotrebiteľa, teda obrazne neponechať nič na náhodu a čo najviac zúžiť obrazný manévrovací priestor nielen osobám profitujúcim z neprijateľných podmienok, ale tiež súdom (tým pri interpretácii a aplikácii tzv. pozitívneho práva), po celú dobu existencie úpravy normami spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle na vnútroštátnej úrovni je zrejme tiež uvedomovanie si nemožnosti reagovania priamo zákonom na všetky do úvahy prichádzajúce situácie a takto i nutnosť poskytnutia možnosti práve súdom, aby existujúcu právnu úpravu dotvorili výkladom.

Práve pre len túto rámcovú povahu zákonného výpočtu neprijateľných podmienok a potrebu trvania na eurokonformite takej vnútroštátnej úpravy, ktorá spotrebiteľom zaručuje prinajmenšom ten stupeň ochrany, aký poskytuje úprava normami práva komunitárneho, formálne vzaté, bol poukaz na ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ O. z. v dnešnom znení zo strany súdu prvého stupňa náležitý.

Preto musela by byť celkom bez nádeje na úspech obhajoba exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) už len z dôvodu, že za výraz konštantnej judikatúry (rozhodovacej praxe súdov) na poli spotrebiteľského práva treba považovať záver o neprijateľnosti nielen tzv. výhradných rozhodcovských doložiek (neposkytujúcich spotrebiteľovi žiadnu možnosť výberu), ale tiež u tých podôb doložky, ktoré síce spotrebiteľovi formálne výber (medzi rozhodcovským a všeobecným súdom) poskytujú, nútia ho však pre prípad zvolenia rozhodcovského súdu dodávateľom podrobiť sa právomoci rozhodcovského súdu (v tejto súvislosti por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 9. augusta 2011, č. k. 10CoE/326/2010-36, vydané vo veci Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6Er/3210/2009).

Pri riadení sa opísanými úvahami preto odvolací súd nemohol dospieť k inému záveru, než k tomu, ku ktorému už dospel pred ním súd prvého stupňa, čiže k záveru o potrebe vyhodnotenia rozhodcovskej doložky, tvoriacej podklad pre vydanie rozhodcovského rozsudku (slúžiaceho tu za exekučný titul), za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Logickým dôsledkom toho musel byť i ďalší (hoci v posudzovanej veci takto priamo okresným súdom nesformulovaný) záver, podľa ktorého neplatná rozhodcovská doložka nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky (čiže stať sa spôsobilým podkladom exekúcie alebo tiež exekučným titulom). Pre nutnosť takéhoto nazerania na exekučný titul potom bez akéhokoľvek významu pre rozhodnutie v takejto veci (teda irelevantnou) musela by byť i potenciálne nastoliteľná otázka dovoľenosti plnenia priznaného exekučným titulom (ktorý akoby tu z pohľadu práva ani nebol).

Odvolací súd preto podľa § 251 ods. 4 a § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania potom (obdobne ako pred súdom prvého stupňa o trovách konania pred ním) rozhodnuté nebolo, keďže zamietnutie žiadosti exekútora o poverenie nie je konečným rozhodnutím, ale len podkladom pre následné zastavenie exekúcie (§ 44 ods. 3 veta prvá E. p.) s povinnosťou vypořádania sa s otázkou trov až v takomto (ďalšom) rozhodnutí (§ 57 ods. 2 a § 58 ods. 5 E. p.). Práve absencia rozhodnutia o trovách konania v rozhodnutí súdu prvého stupňa je potom aj dôvodom, pre ktorý je súd prvého stupňa povolaný rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania skončeného týmto uznesením (§ 224 ods. 4 O. s. p. per analogiam).

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.